

РЕШЕНИЕ

№ 16935

гр. София, 19.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 12.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **3567** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 64, ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНС).

Образувано е по жалба на В. Р. Н., изтърпяващ наказание лишаване от свобода в Затвора – [населено място], подадена чрез процесуалния му представител адв. Д. М., срещу Заповед № 15/14.03.2025 г. на началника на затвора, с която е отказано на жалбоподателя преместването му в затворническо общежитие от открит тип ЗО "К".

В жалбата са изложени подробни доводи за незаконосъобразност на обжалваната заповед, като издадена при лиса на мотиви и в нарушение на материалния закон. Обосновава се защитна теза за наличие на предвидените в чл. 64, ал. 1 ЗИНС предпоставки. В съдебно заседание оспорващият лично и чрез процесуалния си представител поддържа жалба на посочените в нея основания. Представя за сведение решение № 26004 от 03.06.2022 г. на Апелативен специализиран наказателен съд, V въззивен състав, по ВНОХД № 516/2018 г. Претендира разности по списък.

Ответникът – началникът на Затвора – [населено място], с придружително писмо към административната преписка изразява становище за неоснователност на жалбата. Счита, че правомощието за преместване на лишения от свобода при по-облекчени условия от открит тип съгласно разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗИНС се упражнява в условията на оперативна самостоятелност, от една страна, а от друга се твърди, че в случая не били налице материалноправните предпоставки на цитираното нормативно правило.

Административен съд - София-град, III отделение, 75-ти състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши

цялостна проверка на оспорения акт и във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, приема за установено следното:

На 10.02.2025 г. жалбоподателят е депозирал пред началника на Затвора - [населено място] молба с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС за преместването му в затворническо общежитие от открит тип.

Във връзка с молбата са изготвени доклад и становища от посочените в чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС служители от затворническата администрация, вследствие на което е издадена обжалваната административна заповед, с която на основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС и предвид становищата на ръководителя на направление за социална дейност и възпитателна работа - гл. инсп. Д. Г. и на заместник-началника по режимно-охранителната дейност - гл. инсп. Р. Д., е отказано преместване на лишения от свобода В. Р. Н. в затворническо общежитие от открит тип ЗО "К.". Заповедта се основава на установяванията на органа, че към 14.03.2025 г. осъденият не е изтърпял $\frac{1}{4}$ от наложеното наказание съобразно нормата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС. От друга страна е прието, че независимо от наличието на данни за добро поведение на осъденото лице в рамките на пенитенциарното поведение, корекционният процес по отношение на него следва да продължи при настоящите условия.

В хода на съдебното производство са приети като доказателства по делото представените с административната преписка писмени документи, включително допълнително изисканите от съда заповеди за поощрения и наложени дисциплинарни наказания на лишения от свобода, справка за правното му положение, доклад от ИСДВР – исп. Сл. А..

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, 75 състав, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна – адресат на обжалвания административен акт, имаща право и интерес от обжалване, в срока чл. 64, ал. 4 ЗИНЗС, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Процесната заповед е издадена от компетентен административен орган, в кръга на неговите правомощия. Същата формално отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2 АПК. Не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но е налице противоречие с материалния закон.

Съгласно чл. 64, ал. 1 и ал. 2 ЗИНЗС лишените от свобода с добро поведение, които са изтърпели най - малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип (ал. 1). Началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направление за социална дейност и възпитателна работа, на заместник - началника по режимно - охранителната дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието и съобразно изискването на чл. 43, ал. 4. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието (ал. 2).

Анализът на цитираната нормативна уредба сочи, че преместването на лишените от свобода за доизтърпяване на наказанието в ЗО от открит тип е обусловено от кумулативното наличие на две материалноправни предпоставки. Първата - да са изтърпели най – малко една четвърт от наложеното наказание, но не по – малко от шест месеца в затвор или затворническо общежитие от закрит тип. Втората - да са налице данни за доброто им поведение съобразно взети становища

от ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, заместник-началника по режимно-охранителната дейност и началника на съответното затворническо общежитие.

В конкретния случай издателят на оспорената заповед обосновава извод за липса и на двете предпоставки по чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС. Този извод е неправилен.

С Решение № 50195 от 23.03.2023 г. на ВКС по н. д. № 710/2022 г., I н. о. е оставено в сила решение № 260004 от 3.06.2022 г., постановено по ВНОХД № 516/2018 г. по описа на Апелативен специализиран наказателен съд (АСНС). С последното е изменена първоинстанционната присъда - № 6 от 02.02.2015 г., постановена по НОХД № 1505/2013 г. по описа на Специализиран наказателен съд (СНС), като определеното на подсъдимия В. Р. Н. наказание за престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 6 и т. 9, във вр. с чл. 115, във вр. с чл. 18, ал. 1, във вр. с чл. 20, ал. 2 НК е намалено от 15 /петнадесет/ на 10 /десет/ години "лишаване от свобода", като е намален и размера на определеното на основание чл. 23, ал. 1 НК едно общо най-тежко наказание от 15 /петнадесет/ на 10 /десет/ години "лишаване от свобода". Със същото решение на АСНС на основание чл. 25, ал. 2 НК е приспаднало изтърпяното наказание "лишаване от свобода" по обвиненията, за които присъдата е влязла в сила и времето, през което подсъдимият е търпял мярка за неотклонение "задържане под стража".

По делото е представена изисканата от ответника справка за правното положение на жалбоподателя, според която л.св. В. Р. Н. е постъпил в Затвора – [населено място] на 27.03.2023 г. Вписано е, че с начало 27.03.2023 г. е приведена в изпълнение присъда № 6 от 2.02.2015 г., постановена по НОХД № 1505/2013 г. по описа на СНС, със зачетен предварителен арест от 12.10.2012 г. до 05.07.2017 г.; първоначално определеният строг режим е заменен на общ със Заповед № 57/30.09.2024 г. Отразено е, че към 16.04.2025 г. осъденият В. Р. Н. е изтърпял фактически 06г. 09 м. 12 дни, от работа 01 г. 04 м. 09 дни, всичко 08г. 01 м. 21 дни, остатък 01г. 10 м. 09 дни.

При тези данни, обратно на приетото от ответника, съдът намира, че е изпълнена първата предпоставка по чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС – лишеният от свобода е изтърпял най – малко една четвърт от наложеното наказание – факт, който впрочем е констатиран в предходен акт (Заповед № 49/01.08.2024 г.) на същия административен орган. Отричането му понастоящем в Заповед № 15/14.03.2025 г. не е мотивирано. Не става ясно на база на какви данни е прието, че жалбоподателят не е изтърпял ¼ от наложеното наказание. Освен това, така приетото е неправилно, защото се основава на направено от органа стеснително тълкуване на разпоредбата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС, което е и превратно, не почива нито на буквата, нито на духа на закона.

Нормата на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС съдържа два срока – първият се определя от продължителността на изтърпяното спрямо наложеното наказание „лишаване от свобода“, вторият е минимален „не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание“, които според текста на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС следва да са изтърпени в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип. С израза "изтърпели най - малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип" законодателят не е имал предвид началният момент за изчисляване на изтърпяното наказание да е момента на настаняване в затвора.

Л. св. В. Р. Н. е изтърпял 08г. 01 м. и 21 дни от наложеното му наказание, от които фактически 06г. 09 м. и 12 дни (при отчитане и на фактически изтърпяното наказание по НОХД № 1505/2013 г. на СлНС), от работа 01 г. 04 м. и 09 дни, като му остават 01г. 10 м. и 09 дни. Следователно жалбоподателят е изтърпял ¼ от наложеното му наказание 10 /десет/ години „лишаване от свобода“, като безспорно повече от 6 месеца от наложеното наказание е изтърпяно в Затвора -

[населено място]. Следователно към датата на постановяване на оспорената заповед по отношения на лишения от свобода е налице първата формална предпоставка за разглеждане на молбата му за преместване от затвор от закрит тип в затворническо общежитие от открит тип.

По отношение на втората предпоставка по чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС - данни за наличие на добро поведение на осъденото лице в рамките на пенитенциарното заведение.

По делото е приложено становище на гл. инсп. Д. Г. – НС СДВР, според който при л.св. Н. корекционната работа има своето поправително действие; рискът от рецидив е редуциран в намаление. При доказана устойчива линия на позитивно поведение посоченият служител не е възразил срещу замяната на типа на изтърпяване на наказанието. Идентично е становището и на гл. инсп. Р. Д. – ЗНРНОД.

В доклад от инсп. Сл. А. – ИСДР е описано, че със Заповед № 293/27.06.2023 г. на началника на затвора – С. на л. св. Н. е възложено да работи на щат като „санитар“ в СБАЛЛС. С последваща заповед № 502/10.10.2024 г. му е възложено да работи на пълен щат като „работник парова централа“, където работи и в момента. По данни от пряк ръководител, същият изпълнява добре възложените му задължения, показвайки висока отговорност, включително работи и в извънработно време с цел отстраняване на възникнали аварии. Отбелязано е, че л. св. В. Р. Н. не е наказван; награждаван е със Заповед № 78/15.03.2024 г., Заповед № 184/11.06.2024 г., Заповед № 272/09.09.2024 г., Заповед № 386/11.12.2024 г. и Заповед № 66/06.03.2025 г. Въпросните заповеди са приложени по делото и от тях се установява, че жалбоподателят е награден за подчертана дисциплинираност, за проявена отговорност при изпълнение на трудовите задачи, за спазване на заложените в плана на присъдата цели и задачи, както и за проявено уважение към служителите от НОС и на администрацията.

След съпоставка на първоначалната оценка на нивото на риска и тази след провежданата корекционна работа с лишения от свобода, в доклада на ИСДВР е отбелязано, че по отношение на осъдения В. Р. Н. са налице изградени нагласи за проява на законосъобразно поведение в условията на затвора, както и спазване на реда и дисциплината; наблюдава се реална мотивация за активно включване в ресоциализационните мероприятия договорени в плана на присъдата; фиксирана е тенденция за осъществяване на добър самоконтрол върху проявите на афективни и импулсивни реакции; усвоени са адекватни модели за себепредставяне себеутвърждаване.

Обобщено е, че към настоящия момент л. св. В. Р. Н. изпълнява заложените в плана на присъдата цели и задачи, налице са трудови умения и отговорно отношение към труда, поради което е дадено положително становище и мнение същият да бъде прекатегоризиран от ЗТ в ОТ.

Горното сочи, че в конкретния случай всички ангажирани в производството служители, задължени по закон да дадат становища, са дали положителни мнения и са констатирали наличие на добро поведение на осъдения. При това положение началникът на затвора е следвало мотивирано да посочи причините, поради които не възприема дадените становища. Бланкетното посочване, че „корекционният процес следва да продължи в настоящите условия“ не е подкрепено с мотиви в заповедта, а такава необходимост не е възприета в събраните становища, още повече че преместването в различен тип общежитие не е мярка, която пречатства и е във връзка с продължаващата корекционно-възпитателната дейност. В случая ответникът е нарушил разпоредбата на чл. 35 АПК, съгласно която индивидуалният административен акт се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени. Обстоятелството, че административният орган действа в условията на оперативна самостоятелност, не отменя законово вмененото му задължение да установи всички факти и обстоятелства от значение за случая. От една страна рамките на оперативната самостоятелност се

поставят от законовите разпоредби. От друга страна оперативната самостоятелност, макар да дава свобода на преценка на административния орган съобразно вътрешното му убеждение, това убеждение следва да се основава на всички обективно съществуващи факти. Ако то не е съобразено с тези факти, то административният акт, който обективира свободната преценка на органа, нарушава принципа на истинност, нормативно закрепен в чл. 7 АПК, както и принципа за съразмерност, прокламиран в чл. 6 АПК, задължаващ административните органи при упражняване на правомощията си да действат по разумен начин, добросъвестно и справедливо.

С оглед изложеното съдът намира, че оспореният административен акт е незаконосъобразен. Постановен е в противоречие с материалния закон и следва да се отмени, а преписката да се върне на началника на Затвора – [населено място] за ново произнасяне по искането на жалбоподателя за преместването му в ЗООТ „К.“ съгласно указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в настоящото решение.

При този изход на спора на жалбоподателя се дължат поисканите разноски, представляващи заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение. В представения по делото договор за правна защита и съдействие е посочено, че процесуалното представителство от адв. Д. М. се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата. Според чл. 38, ал. 2 с.з. в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата и осъжда другата страна да го заплати. Съгласно чл. 8, ал. 3 от № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2 (в които настоящият случай не попада), възнаграждението е 1000 лв. Извън това следва да се има предвид, че съобразно тълкуването и приетото с решение на СЕС по дело С - 438/22, при определяне размера на адвокатското възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗА съдът не е обвързан с размерите, предвидени в Наредба № 1/2004 г.; размерите на възнагражденията по Наредбата могат да служат единствено за ориентир, като от значение за определяне цената на предоставените адвокатски услуги е най-вече фактическата и правна сложност на делото, вида на претенцията, извършените от страните процесуални действия и др. При тези критерии съдът намира, че дължимото на адв. Д. М. възнаграждение следва да се определи в размер 600,00 лв. На жалбоподателя се дължат направените съдебно-деловодни разноски в размер на 10 лв., представляващи заплатена ДТ. Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК Административен съд София град, III отделение, 75 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № 15 от 14.03.2025 г. на началника на Затвора – [населено място].

ВРЪЩА административната преписка на началника на Затвора – [населено място] за ново произнасяне по молбата на л.св. В. Р. Н. с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС, при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на В. Р. Н. сторените по делото съдебно – деловодни разноски, представляващи заплатена държавна такса в размер на 10,00 (десет) лева.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" да заплати на адвокат Д. М., ЛН [ЕГН], вписана в Софийска адвокатска колегия сумата от 600,00 /шестстотин/ лева, представляваща

адвокатско възнаграждение, определено на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.
Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 64, ал. 4, изр.
второ ЗИНЗС.

Съдия: